

Schouwweg 11, 12, dubbel woonhuis

Adres	Schouwweg 11, 12
Postcode	
Kadastraal nummer	F 6620 (nr 11) F 11072 (nr 12)
Naam	Bosch-zicht
Beschermd gezicht	Ja
Aantal onderdelen behorend tot het beschermde monument	1
Benoeming onderdelen complex	Dubbel woonhuis
Oorspronkelijke functie	Wonen
Datering/Bouwjaar	1909

Omvang bescherming

De bescherming betreft het DUBBELE WOONHUIS.

Het interieur maakt onderdeel uit van de bescherming voor wat betreft de oorspronkelijke indeling en detaillering. De aanbouw aan de achterzijde van nummer 11 is voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Inleiding

In 1909 werd het dubbele woonhuis gebouwd naar ontwerp van de lokale architect/aannemer Van der Helm. In de bouwaanvraag werd het project aangeduid als: "... een dubbel burgerwoning te bouwen aan de Achterweg". Op een prentbriefkaart uit 1921 is te zien dat voor de huizen een tuin lag, afgescheiden van de weg door een houten hekwerk.

In dit deel van de Schouwweg bevindt zich bebouwing met gemengde functies, waaronder bedrijfsbebouwing en een café-restaurant (nummers 13, 13a, 14) en een garage met dubbele bovenwoningen op Schouwweg 21, 22 en 22a.

Ook dit pand heeft een bedrijfsgeschiedenis. Het pand heeft behalve een woonfunctie ook als benzinepomp en autohandel gediend onder de naam Marel's autohandel, waarbij in eerste instantie de ramen van nummer 11 vervangen werden door brede inrijdeuren. De bovenlichten van de ramen werden hergebruikt als ruiten in de deuren. In 1953 werd nummer 11 verbouwd tot kantoor met bovenwoning door de lokale architect P.N. de Bruijn waarbij de interne indeling gewijzigd werd en aan de achterzijde een uitbreiding plaatsvond. De Bruijn tekende twee ramen ter plaatse van de inrijdeuren, maar conform een foto uit 1959 werd de brede inrijdeur vervangen door een raam en een deur. De ruimte op de begane grond werd als kantoor in gebruik genomen. Wanneer de deur door een venster vervangen is, is niet bekend. De huidige toestand is overeenkomstig de

oorspronkelijke situatie. De herstelwerkzaamheden zijn zorgvuldig en vrijwel onzichtbaar uitgevoerd, waarbij de bovenlichten opnieuw hergebruikt zijn. Nummer 12 is aan de achterzijde uitgebouwd met een bescheiden bijkeuken onder plat dak. De twee dakkapellen aan de voorzijde zijn beide vergroot. De stijl van het pand, de Overgangsarchitectuur, is een stijlmengeling van Hollandse neorenaissance en Chaletstijl (een stijl die in Nederland grote populariteit genoot rond 1910); deze stijl komt in Wassenaar slechts enkele keren voor, waaronder aan de Lange Kerkdam.

Over de architect

Van der Helm was een lokale architect/aannemer, die onder meer Katwijkseweg 9 (1909), Pieter Twentlaan 4 (1914), Rijksstraatweg 225 (1907-1917), Rijksstraatweg 249 (1912), Schouwweg 11-12 (1909) en Schouwweg 29-33 (Terveken, 1911) en Zijdeweg 22,22A,24 (1930) bouwde.

Stedenbouwkundige aspecten

De dubbele woning ligt aan het begin van de Schouwweg tegenover de buitenplaats Ter Veken en heeft uitzicht op de parkbossen hiervan. De huizen liggen in een licht verspringende rooilijn en iets terug van de straat; oorspronkelijk met voortuinen en hekwerken.

Architectonische beschrijving¹

Het dubbele woonhuis bestaat uit twee zijvleugels van twee bouwlagen met een flauw zadeldak, die (met de nok) haaks op de weg georiënteerd zijn en daartussen een bouwdeel van één bouwlaag met een afgeplat schilddak evenwijdig aan de weg. De dakvlakken zijn gedekt met gesmoorde Tuiles-du-Nord en bevatten (gewijzigde) dakkapellen waarvan de steekkapjes met gesmoorde Tuiles-du-Nord gedekt zijn.

Het pand is over de middenas te spiegelen in een symmetrische voorgevelindeling met in de hoge hoekvolumes, die licht risaleren, een entreeportiek geflankeerd door ramen en op de verdieping een venster, geflankeerd door blindvensters (spaarvelden). In de top bevindt zich een rond venster. De gevel tussen de hoekvolumes bevat twee keer twee vensters. De zijgevels zijn asymmetrisch en grotendeels blind.

De detaillering en materiaalgebruik van het pand bestaat uit: een donker trasraam, siermetselwerk in gele steen in de vorm van imitatie speklagen en aanzet- en sluitstenen, blok- en zaagtandlijsten, rechtgesloten schuiframen en zijlichten met bovenlichten met getoogde ruiten en getoogde strekken met boogveld, ingevuld met siermetselwerk met rode, gele en blauwe stenen. Voorts getoogde ruiten bij de entree in de paneeldeuren en de bovenlichten daarvan en in de bovenlichten van de ramen, en bakstenen lekdorpels. De dakoverstekken zijn uitgevoerd met houten korbelen en makelaars in chaletstijl.

Interieur

De interne structuur (indeling) is bij het woonhuis Schouwweg 12 grotendeels behouden, met inbegrip van de trap en elementen als paneeldeuren en kamer-en-suite. Bij Schouwweg 11 is de structuur van de begane grond gewijzigd; wel is de trap behouden.

Waardstelling

Het dubbele woonhuis is vanwege de cultuurhistorische -, architectuurhistorische - en ensemblewaarde van algemeen belang voor de gemeente Wassenaar

¹ Deze beschrijving is geen uitputtende beschrijving maar een beknopte schets van de belangrijkste aspecten ten aanzien van hoofdvorm, materialen en detaillering.

- als onderdeel van, als uitdrukking van en als herinnering aan de ontwikkelingsgeschiedenis van Wassenaar en als onderdeel van de historisch-functionele geschiedenis van gemengde woon-werkfuncties in dit deel van de Schouwweg in het bijzonder;
- vanwege de plaats die de woningen innemen in het oeuvre van de lokale architect Van der Helm en als typerend voorbeeld van een dubbel woonhuis in een voor die tijd gangbare stijlmengeling van Hollandse neorenaissance en Chaletstijl;
- vanwege de vrijwel gaaf bewaarde hoofdvorm en het vrijwel gaaf bewaarde, eigentijdse en voor de bouwstijl typerende materiaalgebruik en rijk en zorgvuldige detaillering;
- vanwege de zeldzaamheid van dit type woonhuizen in deze bouwstijl in Wassenaar;
- vanwege de ligging binnen en als onderdeel van een gebied met hoge stedenbouwkundige, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten dat van rijkswege beschermd is als dorpsgezicht, genaamd 'landgoederenzone van Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg';
- vanwege de beeldbepalende en structuurondersteunende ligging aan de Schouwweg.

Bijlagen

Foto's situatie 2012/3; afbeelding Google Earth; kadastrale kaart.

Literatuur/bronnen

Gemeentearchief/bouwdossiers; bezoek ter plaatse 16 september 2013.